

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-31(3)/16/JK

Warszawa, 07 kwietnia 2016 r.

DECYZJA DIH-1/37/2016

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 i art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Alfredy Pruszko, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Grill Bar Alfreda Pruszko w Łomży, od decyzji Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej Białymstoku z dnia 3 lutego 2016 r. (nr akt sprawy: DŁ.8361.262.2015.AG), którą ww. przedsiębiorcę zobowiązano do uiszczenia kwoty 781 zł (słownie: siedemset osiemdziesiąt jeden złotych) stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych tłuszczu smaźalniczego (olej rzepakowy OLEO), **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 27 – 30 października 2015 r. przez inspektorów reprezentujących Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Białymstoku, zwanego dalej również „*Podlaskim WIIH*”, w „Grill-Barze”, mieszczącym się w Łomży przy al. Legionów 50/52, należącym do przedsiębiorcy Alfredy Pruszko, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Grill-Bar Alfreda Pruszko w Łomży, zwanej dalej również „*stroną*”, pobrano do badań laboratoryjnych próbkę tłuszczu smaźalniczego (olej rzepakowy OLEO), zwanego dalej „*tłuszczem smaźalniczym*”.

Powyższe udokumentowano w Protokole pobrania próbki produktu nr 005040 z 27 października 2015 r.

Jednocześnie z tej samej partii i w tych samych ilościach pobrano, zabezpieczono i przekazano kontrolowanemu w celu przechowania, dodatkową próbkę kontrolną (Protokół pobrania próbek kontrolnych nr 005041 z 27 października 2015 r.).

Badania przeprowadzone przez Laboratorium Kontrolno-Analityczne Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Olsztynie (nr akredytacji: AB 433), zwane dalej „*Laboratorium w Olsztynie*”, wykazały, że tłuszcz smaźalniczy nie odpowiadał wymaganiom z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej wartości związków polarnych, tj. w wyniku badań stwierdzono 36,9% (niepewność wyniku 1,9%), zamiast nie więcej niż 25%, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 25 września 2012 r. w sprawie określenia maksymalnych poziomów substancji zanieczyszczających, które mogą znajdować się w tłuszczach stosowanych do smażenia, oraz kryteriów dla metod analitycznych stosowanych

do ich oznaczenia (Dz. U. z 2012 r. poz. 1069), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie określenia maksymalnych poziomów substancji zanieczyszczających”.

Powyższe udokumentowano w sprawozdaniu z badań nr 654/2015 z 9 listopada 2015 r.

W związku z powyższym, pismem z 16 listopada 2015 r., Podlaski WIIH zapoznał stronę z wynikami przeprowadzonych badań laboratoryjnych.

Z tytułu przeprowadzonych badań laboratoryjnych tłuszczu smażalniczego, stosownie do § 9 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego trybu pobierania i badania próbek produktów przez organy Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2012 r., poz. 496), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie szczegółowego trybu pobierania i badania próbek”, dyrektor Laboratorium w Olsztynie dokonał obliczenia wysokości należności pieniężnej za badania ww. próbki na łączną kwotę 781,32 zł (słownie: siedemset osiemdziesiąt jeden złotych 32/100). Powyższe udokumentowano pismem zatytułowanym „Koszt przeprowadzonych badań laboratoryjnych” nr 101/2015 z 9 grudnia 2015 r.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, pismem z 12 stycznia 2016 r., Podlaski WIIH poinformował przedsiębiorcę Alfredę Pruszkę, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Grill Bar Alfreda Pruszkę w Łomży, o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie zobowiązania, na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o Inspekcji Handlowej”, oraz o przysługującym stronie prawie do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów.

Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 3 lutego 2016 r. (nr akt sprawy: DŁ.8361.262.2015.AG), Podlaski WIIH zobowiązał, na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, przedsiębiorcę Alfredę Pruszkę, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Grill Bar Alfreda Pruszkę w Łomży, do uiszczenia kwoty 781,32 zł stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych tłuszczu smażalniczego.

Pismem z 24 lutego 2016 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o odstąpienie od nałożonego na nią obowiązku. Strona podniosła, iż kwota, do uiszczenia jakiej została zobowiązana jest dla niej bardzo dotkliwa.

Pismem z 15 marca 2016 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Alfredę Pruszkę, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Grill Bar Alfreda Pruszkę w Łomży, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje na podstawie art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.”, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Ustawa o Inspekcji Handlowej stanowi w art. 30 ust. 1, że jeżeli przeprowadzone badania wykazały, że produkt nie spełnia wymagań określonych w przepisach odrębnych lub w deklaracji, kontrolowany jest obowiązany do uiszczenia, na wskazany przez odpowiedni organ Inspekcji rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów albo wojewódzkiego inspektoratu, kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań, którą następnie przekazuje się na rachunek dochodów budżetu państwa, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

W myśl § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie trybu pobierania i badania próbek produktów, wysokość należności pieniężnej, określonej w art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, ustala dyrektor laboratorium kontrolno-analitycznego Inspekcji Handlowej, z uwzględnieniem: rodzaju badanego produktu, rodzaju materiałów lub urządzeń użytych w toku przeprowadzania badań, uzasadnionego kosztu pracy jednej osoby w jednym dniu lub godzinie pomnożonego przez liczbę osób i dni lub godzin oraz uzasadnionego kosztu pracy laboratorium.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia w sprawie określenia maksymalnych poziomów substancji zanieczyszczających zawartość związków polarnych w tłuszczach nie może być większa niż 25%.

W niniejszej sprawie, badania próbki przedmiotowego tłuszczu smaźalniczego, pobranej w barze należącym do przedsiębiorcy Alfredy Pruszko, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Grill Bar Alfreda Pruszko w Łomży, przez inspektorów reprezentujących Podlaskiego WIIH, wykonane przez Laboratorium w Olsztynie, wykazały, że produkt ten nie spełniał wymagań wskazanych w rozporządzeniu w sprawie określenia maksymalnych poziomów substancji zanieczyszczających z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej zawartości związków polarnych.

Z tytułu przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbek tłuszczu smaźalniczego, organ pierwszej instancji ustalił wysokość należności pieniężnej na kwotę 781 zł, według kosztorysów wystawionych przez Laboratorium w Olsztynie nr 101/2015 z 9 grudnia 2015 r.

Wobec powyższego, Podlaski WIIH zobowiązał kontrolowanego, to jest – w myśl art. 2 pkt 8 ustawy o Inspekcji Handlowej – przedsiębiorcę Alfredę Pruszko, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Grill Bar Alfreda Pruszko w Łomży, w drodze decyzji z dnia 3 lutego 2016 r. do uiszczenia powyższej kwoty, stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych.

Odwołując się od decyzji, strona nie kwestionuje ustaleń kontroli, podnosi jednak, że wielokrotne kontrole Sanepidu nie wykazały związków polarnych w używanym przez nią tłuszczu smaźalnym. Ponadto, zdaniem strony, związki te na podobnym poziomie są prawdopodobnie obecne w każdym tłuszczu stosowanym w domach a także dużych barach sieciowych. Strona wskazała również, że kwota, do uiszczenia której została zobowiązana jest dla niej bardzo dotkliwa z uwagi na trudną sytuację ekonomiczną.

Ustosunkowując się do powyższego, Prezes UOKiK wskazuje, że podstawą wydania zaskarżonej decyzji jest art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej, zgodnie z którym kontrolowany ma obowiązek uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych, w przypadku stwierdzenia, że produkt nie spełnia wymagań określonych w przepisach odrębnych lub w deklaracji. Obowiązek uiszczenia kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych w przypadku ujawnienia niezgodności ciąży zawsze na kontrolowanym w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy o Inspekcji Handlowej (kontrolowanym jest przedsiębiorca, którego działalność jest kontrolowana). Nie mają zatem znaczenia dla sprawy okoliczności, które strona przedstawiła w odwołaniu, tj. brak nieprawidłowości w zakresie jakości tłuszczu smażalnicy w wyniku wcześniejszych kontroli, ewentualna niewłaściwa jakość tłuszczu u innych podmiotów, czy sytuacja ekonomiczna kontrolowanego przedsiębiorcy. Jak stwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w szeregu orzeczeń, m.in. w wyroku z dnia 23 października 2012 r. (sygn. II GSK 1492/11), przepis art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej ma charakter bezwzględnie obowiązujący, a ustawodawca nie przewidział żadnej możliwości odstąpienia od obciążenia podmiotu kontrolowanego kosztami badań produktu.

Podkreślić należy, że jak wynika z § 2 rozporządzenia w sprawie określenia maksymalnych poziomów substancji zanieczyszczających, zawartość związków polarnych w tłuszczach nie może być większa niż 25%. Tymczasem w niniejszej sprawie badania wykonane w Laboratorium w Olsztynie wykazały w próbce oleju smażalnicy pobranej w placówce należącej do strony znaczne przekroczenie ww. zawartości, gdyż stwierdzono związki polarne na poziomie 36,9% (\pm 1,9%). Zawartość związków polarnych, czyli substancji zanieczyszczających, jest miarą zużycia tłuszczu używanego do głębokiego smażenia potraw. Im wyższa zawartość, tym bardziej zużyty tłuszcz. Powyższe jednoznacznie świadczy więc o niewłaściwej jakości przedmiotowego oleju.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że koszty badań laboratoryjnych powinien ponieść kontrolowany, którym w myśl art. 2 pkt 8 ustawy o Inspekcji Handlowej, była Alfreda Pruszko, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Grill Bar Alfreda Pruszko w Łomży. Dlatego też zobowiązanie tego przedsiębiorcy do uiszczenia kosztów badań laboratoryjnych w decyzji wydanej przez organ pierwszej instancji, było w ocenie Prezesa UOKiK, słuszne i zgodne z prawem.

Ponadto należy zaznaczyć, że obowiązek zapewnienia zgodności artykułów rolno-spożywczych z wymogami prawa żywnościowego spoczywa na każdym podmiocie działającym na rynku spożywczym, także na etapie handlu detalicznego. Jak stanowi art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 01.02.2002, s. 1, z późn. zm.), podmioty prowadzące przedsiębiorstwo spożywcze i podmioty działające na rynku pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Stanowisko w zakresie odpowiedzialności podmiotów działających na każdym etapie obrotu znajduje potwierdzenie również w orzecznictwie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, np. wyrok z dnia 4 sierpnia 2010 r. (sygn. akt VI SA/Wa 894/10), wyrok z dnia 7 maja 2010 r. (sygn. akt VI SA/Wa 126/10).

Przedstawiona wyżej argumentacja, zdaniem Prezesa UOKiK, wpływa na uznanie, że przedmiotowa decyzja została wydana przez organ pierwszej instancji w sposób prawidłowy i zgodny z prawem, a podniesione przez stronę w odwołaniu argumenty nie zasługują na uwzględnienie.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 k.p.a. w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z § 9 ust. 4 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu pobierania i badania próbek, kwotę, o której mowa w sentencji decyzji należy uiścić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Białymstoku w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja określająca wysokość należności pieniężnych stała się ostateczna.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a., organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą należy wnieść w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej
Dariusz Łomowski